

De Velpevallei hoe de natuur hier terugkwam

Natuur heeft ruimte nodig. Daartoe is een aanzet gegeven in de Velpevallei. Daarnaast is door het jarenlange volgehouden beheer in de Natuurgebieden de vroegere biodiversiteit in de Velpevallei stilaan teruggekeerd.

- 1 Wulp: bedreigde soort. Topsoort Velpevallei. Foto Marc Van Meeuwen
- 2 Karwijselie: indicatorsoort topgraslanden. Foto Jules Robijns
- 3 Papegaaizwammetje. Foto Paul Van Nuffel
- 4 Wilde bertram. Foto Jules Robijns
- 5 Moerassprinkhaan. Foto Diane Appels
- 6 Waterspitsmuis: Rode lijstsoort Snoekengracht. Foto Vilda © Rollin Verlinde
- 7 Wintertalingen. Foto Karel Van Rompaey
- 8 Kleine vuurvlieder op blauwe knoop. Foto Luc Nagels
- 9 Zomertaling. Foto Jaak Geebelen
- 10 Weidebeekjuffer. Foto Paul Van Nuffel
- 11 Oranjetip op echte koekoeksbloem. Foto Archief NPOB

Foto voorkant: Snoekengracht met knolsteenbreek. Foto Paul Van Nuffel

De Velpevallei

De Velpevallei een stevige klimaatbuffer

De Velpe gereed van rechtekking

De historische actie rond de Velpe in de jaren 70-80 van vorige eeuw staat symbool voor de werking van de toenmalige Regionale Vereniging Natuur en Landschap (nu Natuurpunt Oost-Brabant). Deze succesvolle actie tegen de aanbestede rechtekking van de Velpe van Opvelp tot Kortenaken schreef geschiedenis. Het was de hefboom om een einde te maken aan het systematisch rechtekken van beken ten behoeve van landbouw om drainage te verbeteren en graslanden te kunnen omzetten naar akkers.

Velpevallei ter hoogte van de Paddepoel, foto Chris Wolfs. **Boven:** Brede orchis, foto Paul Van Nuffel

Uitbouw van een netwerk robuuste valleinatuur

De **Snoekengracht** in de bovenloop van de Velpe (Verrijck-Boutersem) is het oudste natuurreservaat in Oost-Brabant en wordt beheerd sinds 1976. Het resultaat is een mozaïek

van soortenrijke natte graslanden, moeras, rietruigtes en elzenbroekbos. Het dottergrasland – typisch voor kwelgebieden met uittredend grondwater – heeft de grootste concentratie van brede orchissen in Vlaams-Brabant met 12 800 exemplaren in 2016. Het is tevens de bronpopulatie voor vele andere gebieden in de buurt.

Doorstroommoeras en vernatting in de Paddepoel.
Foto Jorg Lambrechts

In het kader van de ruilverkaveling Vissenaken kon het kleine reservaat Oude Paddepoel in de Velpevallei – na een volgehouden inspanning – intussen uitgroeien tot een netwerk van natuurgebieden met o.m. de **Rozendaalbeekvallei**, de **Middenloop Velpevallei** en de **Paddepoel**. Natuurpunt verwierf en beheert in de Velpevallei nu reeds meer dan 140 ha natuurgebied van Molensteen in Opvelp tot de Velpebeemden in Zuurbemde. Ook het Agentschap Natuur en Bos heeft in deze vallei prachtige realisaties.

Doorstroommoeras in de Paddepoel

In de oorspronkelijke plannen van de ruilverkaveling Vissenaken was sprake van een verplaatsing van het natuurgebied Paddepoel om dit deel van de vallei te kunnen inrichten voor landbouw. Door tussenkomst van Natuurpunt ligt er nu in de middenloop van de Velpe een reservaat van 77 ha waarin een vernatting van de vallei werd doorgevoerd.

Sinds 2008 werd de Velpevallei ter hoogte van de Paddepoel omgevormd tot een doorstroommoeras zowel om de biodiversiteit te verhogen als om de waterafvoer verder stroomafwaarts te vertragen.

In 2013 werd een oever van de Oude Velpe afgegraven om overstromen en de komberging bij hoogwater te vergroten. In de winter van 2016 liep de rivier hier over en zette de vallei onder water. **Dus dit deel van de vallei functioneert effectief als een echte klimaatbuffer.**